

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 maja 2018 r.

Pozycja 103

POSTANOWIENIE

z dnia 5 lutego 2018 r.

Sygn. akt Tw 1/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych w sprawie zgodności:

art. 13 w zw. z art. 4 i w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965) wraz z załącznikiem nr 2, do którego odsyła art. 3 ust. 3, z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu wnioskowi.

UZASADNIENIE

11 stycznia 2017 r. do Trybunału Konstytucyjnego wpłynął wniosek Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych (dalej: Związek) o zbadanie zgodności art. 13 w zw. z art. 4 i w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965; dalej: ustawa o emeryturach pomostowych) wraz z załącznikiem nr 2, do którego odsyła art. 3 ust. 3, w zakresie, w jakim wśród prac o szczególnym charakterze, wymagających szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej związanej z procesem starzenia się, pomija pracę funkcjonariuszy straży gminnych, powołanych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1383; dalej: ustawa o strażach gminnych), z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 67 Konstytucji.

Zarządzeniem z 22 marca 2017 r. Trybunał Konstytucyjny wezwał wnioskodawcę do usunięcia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia, braków formalnych wniosku przez: po pierwsze, uszczegółowienie, czy wskazane przepisy ustawy o emeryturach pomostowych zostały zaskarżone wyłącznie w zakresie, w jakim nie dotyczą funkcjonariuszy straży gminnych, co wynika z *petitum* wniosku, czy również w zakresie, w jakim nie dotyczą pracowników straży gminnych, co potwierdza uzasadnienie wniosku; po drugie, przesłanie listy członków (z uwzględnieniem pełniących przez nich funkcji), którzy zgodnie z § 28

ust. 1 Statutu Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych (dalej: statut) wchodzili w skład Krajowej Komisji Wykonawczej 18 listopada 2016 r. (data przyjęcia uchwały nr 5/XI/2016), w tym: przesłanie uchwały Zjazdu Delegatów Oddziałów określającej liczbę wiceprzewodniczących, jak również uchwały lub uchwał o wyborze wiceprzewodniczących (§ 28 ust. 1 lit. a statutu), przesłanie uchwał, z których wynika, ilu przedstawicieli Komisji Wykonawczych Oddziałów wchodziło w skład Krajowej Komisji Wykonawczej, jak również uchwał o wyborze przedstawicieli Komisji Wykonawczych Oddziałów do Krajowej Komisji Wykonawczej (§ 28 ust. 1 lit. b w zw. z § 27 ust. 4 lit. i statutu), przesłanie uchwały o wyborze członków wybranych przez Zjazd Delegatów Oddziałów (§ 28 ust. 1 lit. c statutu); po trzecie, wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy datą wskazaną w protokole z posiedzenia Krajowej Komisji Wykonawczej (18 listopada 2016 r.) a datami wskazanymi na przesłanej liście obecności (18, 19 listopada 2016 r.), jak również uściślenie, czy osoby, które podpisały listę obecności, były obecne i głosowały za przyjęciem uchwały nr 5/XI/2016.

W piśmie z 3 kwietnia 2017 r. wnioskodawca odniósł się do stwierdzonych przez Trybunał Konstytucyjny braków formalnych wniosku.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) wniosek przedstawiony przez ogólnokrajową władzę związku zawodowego podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu tym Trybunał Konstytucyjny w składzie jednego sędziego bada, czy wniosek odpowiada wymogom formalnym (art. 47 i 48 u.o.t.p. TK), czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK), a w szczególności, czy pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

2. Trybunał Konstytucyjny przypomina, że na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji ogólnokrajowym władzom związków zawodowych przysługuje kompetencja do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm. Wola ogólnokrajowej władzy związku zawodowego, zazwyczaj kolegialnej, znajduje wyraz w podejmowanych przez nią uchwałach. Tryb podjęcia uchwały regulują właściwe przepisy (np. statut), a treść podjętej uchwały zostaje zapisana w protokole z posiedzenia organu. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego uchwała ogólnokrajowej władzy organizacji zawodowej w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego stanowi *conditio sine qua non* wszczęcia postępowania z wniosku tego podmiotu. Do ustalenia, że wniosek pochodzi od ogólnokrajowej władzy związku zawodowego, a nie od osoby fizycznej, która go sporządziła lub podpisała, potrzebny jest dowód, że został on wniesiony na podstawie uchwały uprawnionej władzy. Stąd wymagane jest dołączenie do wniosku uchwały tej władzy (zob. postanowienie TK z 14 listopada 2007 r., Tw 38/07, OTK ZU nr 6/B/2007, poz. 262 i powołane tam orzeczenia).

3. Podstawę do wystąpienia z wnioskiem stanowi Uchwała nr 5/XI/2016 Krajowej Komisji Wykonawczej Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych z 18-19 listopada 2016 roku. W uchwale tej KKW upoważniła równocześnie radcę prawnego do opracowania i wniesienia do Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywanego wniosku, a także do reprezentowania Związku w postępowaniu przed Trybunałem oraz udzielania dalszych pełnomocnictw. Trybunał stwierdził, że zakres zaskarżenia przedstawiony w treści uchwały pokrywa się z zakresem opisanym we wniosku.

4. W odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków formalnych wnioskodawca uszczegółowił treść uzasadnienia wniosku, stwierdzając, że służy ono wykazaniu tez postawionych w *petitum* wniosku, dotyczących funkcjonariuszy straży gminnych. Wyjaśnił ponadto, że lista obecności na dwudniowym posiedzeniu Krajowej Komisji Wykonawczej Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych została sporządzona 18 listopada 2016 r., a wskazani w niej członkowie Krajowej Komisji Wykonawczej byli obecni i brali udział w głosowaniu nad uchwałą nr 5/XI/2016, głosując za jej przyjęciem. Dodał, że 19 listopada 2016 r. odbywały się dodatkowe imprezy oraz szkolenia towarzyszące obradom KKW, lecz lista obecności nie była już w tym dniu uzupełniania. W odpowiedzi na wezwanie do przesłania listy członków Krajowej Komisji Wykonawczej z uwzględnieniem pełnionych przez nich funkcji, wnioskodawca listę takową przesłał, jednakże nie zawiera ona imion i nazwisk członków KKW reprezentujących poszczególne oddziały. Wnioskodawca uzasadnił, że brak wskazania imienia i nazwiska delegatów poszczególnych Oddziałów wynika stąd, że każdy z Oddziałów deleguje swojego przedstawiciela bezpośrednio przed posiedzeniem KKW. Dostarczył uchwałę określającą liczbę wiceprzewodniczących KKW, a także uchwałę o ich wyborze. Nie uzupełnił jednakże braków w zakresie przedstawienia uchwał o wyborze przedstawicieli Komisji Wykonawczych Oddziałów do KKW, jak również uchwał o wyborze członków wybranych przez Zjazd Delegatów Oddziałów.

5. Wezwanie do usunięcia braków miało przede wszystkim na celu ustalenie podmiotu zainteresowanego rozpoznaniem wniosku, jak również uściślenie, który z organów Związku jest uprawniony do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Z brzmienia § 28 ust. 2 lit. a statutu należałoby wysnuć wniosek, że do reprezentowania Związku wobec władz i organów administracji państwowej, a także innych organizacji i instytucji uprawniona jest Krajowa Komisja Wykonawcza Związku. Postanowienie § 28 ust. 1 statutu stanowi, że Krajową Komisję Wykonawczą stanowią: Przewodniczący i Wiceprzewodniczący w liczbie określonej przez Zjazd Delegatów Oddziałów, przedstawiciele Komisji Wykonawczych Oddziałów w liczbie ośmiu oraz pięciu członków wybranych przez Zjazd Delegatów Oddziałów. W związku z rozbieżnością pomiędzy treścią listy obecności a składem osobowym Krajowej Komisji Wykonawczej ujawnionym w treści wpisu Związku w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niemożnością ustalenia statusu poszczególnych członków KKW, wnioskodawca został wezwany w tym zakresie do usunięcia braków. Po pierwsze, wnioskodawca został zobowiązany do przesłania pełnej listy członków KKW z wyszczególnieniem pełnionych przez nich funkcji. Z listy przesłanej przez wnioskodawcę nie wynika, którzy z członków Komisji zostali wybrani przez Zjazd Delegatów Oddziałów, a którzy zostali wydelegowani przez Komisje Wykonawcze Oddziałów. Ponadto, wnioskodawca nie dopełnił obowiązku w zakresie przekazania Trybunałowi uchwał, z których wynikałoby, ilu przedstawicieli Komisji Wykonawczych Oddziałów wchodzi w skład Krajowej Komisji Wykonawczej, jak również uchwał o wyborze przedstawicieli Komisji Wykonawczych Oddziałów do KKW. Wnioskodawca nie doręczył także uchwał o wyborze członków wybranych przez Zjazd Delegatów Oddziałów. W efekcie, Trybunał uznaje za niewyjaśnione, czy członkowie Prezydium KKW wybierani byli przez członków KKW, czy także przez uczestników Zjazdu Delegatów Oddziałów. Ponadto, Trybunał zwraca uwagę, że wnioskodawca, przysyłając statut, nie przedstawił daty jego uchwalenia. Wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego stanowi, iż aktualny statut został uchwalony 7 września 1992 roku, jednakże kopia statutu przekazana przez wnioskodawcę skutecznie uniemożliwia kontrolę jego aktualności. Mimo brzmienia § 4 statutu, w związku z niedookreśleniem składu osobowego organu istnieją poważne wątpliwości co do ogólnokrajowego charakteru podmiotu składającego wniosek, gdyż uchwałę podjęto w sposób sprzeczny z postanowieniami statutu (art. 48 ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK) a zatem nie

zostało wykazane, że wniosek pochodzi od podmiotu uprawnionego (art. 47 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK).

6. Trybunał zbadał, czy wystąpienie o kontrolę zgodności art. 13 w zw. z art. 4 i w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych mieści się w zakresie kompetencji uprawnień Związku. Uprawnienie organu związku zawodowego do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm jest przedmiotowo ograniczone, gdyż może on występować z wnioskiem do Trybunału tylko wtedy, gdy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych jego zakresem działania (art. 191 ust. 2 Konstytucji). Wnioskodawca przytoczył § 22 ust. 3-4 i 8-9 statutu, które stanowią, że do podstawowych celów działania Związku należą m.in. ochrona członków i ich rodzin oraz rencistów i emerytów przed obniżeniem poziomu ich życia; wpływ na politykę kształtowania korzystnych warunków służby i płacy oraz innych świadczeń na rzecz członków; walka o zapewnienie właściwych świadczeń chorobowych i emerytalno-rentowych oraz inne działania mające istotny wpływ na ochronę zdrowia i socjalnych interesów członków i ich rodzin. Trybunał stwierdził, że niniejszy wniosek mieści się w zakresie działania podmiotu uprawnionego.

7. Art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych stanowił już przedmiot orzekania przez Trybunał Konstytucyjny. Kluczowym orzeczeniem w tej kwestii jest postanowienie TK z 7 lipca 2016 roku (sygn. akt Tw 9/16, OTK ZU nr B/2016, poz. 446), w treści którego Trybunał potwierdził zasadność kontroli art. 13 w zw. z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych – rozpatrywanego samoistnie bądź w zw. z art. 3 ust. 3 i załącznikiem nr 2 ustawy.

8. W konsekwencji, Trybunał stwierdza nieusunięcie braków w terminie. Okoliczność ta, stosownie do art. 61 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, stanowi podstawę odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu w wyznaczonym wyżej zakresie.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak w sentencji.